

Yttrande över Naturvårdsverkets underlag för genomförande av EU-förordning om invasiva främmande arter (NV-02066-15)

Tingsrätten har beretts tillfälle att lämna synpunkter på innehållet i underlaget.

Naturvårdsverket har lämnat förslag till en ny straffbestämmelse i 29 kap. 8 § 14. miljöbalken.

Någon närmare analys om behovet av att, med stöd av artikel 30 i EU-förordningen, införa straffbestämmelser som sanktion och av fängelse i straffskalan finns inte redovisad i underlaget. Enligt tingsrättens mening talar dock intresset för att motverka negativa effekter på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster samt andra sociala och ekonomiska effekter för en sådan ordning.

Bestämmelsen har karaktären av blankettstraffbud som hänvisar till åtgärder i artikel 7.1 a-h EU-förordningen. De åtgärder som föreslås straffbara är inte alltför omfattande. Frågan är därför om åtgärderna inte uttryckligen bör framgå av den svenska lagtexten. Detta underlättar för tingsrätten när den ska pröva om någon gjort sig skyldig till exempelvis att föra in främmande arter till Sverige i strid med den förteckningen på invasiva arter som kommer att beslutas.

En bestämmelse som uttryckligen klargör vilka åtgärder som är kriminaliserade kan vara bättre ägnad att säkerställa att lagföring sker i önskvärda fall. Det är nämligen inte säkert att det går att lagföra en person som gör gällande att han inte kände till att den art som han introducerade i EU var en sådan som var uppförd i förteckningen. Frågan är också om det för straffbarhet ska behöva krävas att arten förts upp i EU-förteckningen.

I 13 kap 8 § brottsbalken finns en straffbestämmelse om förgöring. Det är oklart hur den nu föreslagna straffbestämmelsen är tänkt att förhålla sig till den bestämmelsen. En straffbestämmelse om invasiva främmande arter skulle systematiskt passa bättre in i anslutning till den bestämmelsen och skärpa in allvaret i att inte introducera eller hantera sådana arter inom EU.

Enligt tingsrättens mening kan det vidare finnas skäl att, i likhet med förgöring, ha en bestämmelse för grovt brott. Det är inte otänkbart att uppsåtlig införsel av invasiva främmande arter kan orsaka synnerlig skada på djur och miljö som motiverar en strängare straffskala.

Med beaktande av det sagda skulle det kunna övervägas att istället låta straffbestämmelsen föras in i 13 kap. 8 § andra stycket brottsbalken och att låta paragrafen få följande lydelse.

Framkallar någon allmän fara för djur eller växter medelst gift eller genom att överföra eller sprida elakartad sjukdom eller genom att sprida skadedjur eller ogräs eller på annat dylikt sätt, dömes för förgöring till böter eller fängelse i högst två år.

Detsamma gäller den som i Europeiska unionen inför, håller, föder upp, transporterar, släpper ut på marknaden, använder, utbyter eller släpper ut i miljön främmande arter vars introduktion eller spridning hotar eller negativt inverkar på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster samt den som tillåter sådana främmande arter att reproducera sig, växa eller odlas.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om det skett med uppsåt att skada, om egendom av betydande värde utsatts för fara eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Tingsrätten har i övrigt inte någon synpunkt på underlaget.

Detta yttrande har beslutats av tf. chefsrådmannen Patrik Claeson och Henrik Karlsson

Henrik Winman

Patrik Claeson

Henrik Karlsson